

HŽ INFRASTRUKTURA

HRVATSKI ŽELJEZNIČKI MUZEJ

Poziv za sudjelovanje na znanstvenom skupu

Dva stoljeća željeznice u svijetu i razvoj željeznice u Hrvatskoj

Zagreb, 1. listopada 2025.

Mjesto održavanja:

Institut društvenih znanosti dr. Ivo Pilar, Marulićev trg 19, I. kat, 10 000 Zagreb

Organizatori:

Hrvatski institut za povijest, Zagreb
Hrvatski željeznički muzej, HŽ Infrastruktura d.o.o.
Institut društvenih znanosti Ivo Pilar
Sveučilište u Zagrebu - Fakultet prometnih znanosti
Sveučilište u Zagrebu - Prirodoslovno-matematički fakultet

Programsko-organizacijski odbor:

prof. dr. sc. Borna Abramović, Sveučilište u Zagrebu - Fakultet prometnih znanosti
dr. sc. Ljiljana Dobrovšak, Institut društvenih znanosti Ivo Pilar
izv. prof. dr. sc. Slaven Gašparović, Sveučilište u Zagrebu - Prirodoslovno-matematički fakultet
prof. dr. sc. Martina Jakovčić, Sveučilište u Zagrebu - Prirodoslovno-matematički fakultet
dr. sc. Josip Kajinić, Hrvatski željeznički muzej, HŽ Infrastruktura d.o.o.
dr. sc. Marino Manini, Hrvatski institut za povijest
dr. sc. Josip Mihaljević, Hrvatski institut za povijest
prof. dr. sc. Tomislav Josip Mlinarić, Sveučilište u Zagrebu
dr. sc. Danijel Vojak, Institut društvenih znanosti Ivo Pilar

Tajnik skupa:

dr. sc. Josip Kajinić, Hrvatski željeznički muzej, HŽ Infrastruktura d.o.o.

Poštovane kolegice i kolege,

pozivamo Vas na znanstveni skup pod naslovom ***Dva stoljeća željeznice u svijetu i razvoj željeznice u Hrvatskoj***, koji će se održati 1. listopada 2025. u Zagrebu. Povod ovom skupu je obilježavanje dvjestote godišnjice puštanja u promet prve javne željeznice za putnički i teretni promet između Darlingtona i Stocktona u Engleskoj 1825. godine. Istodobno, tih godina Josip Kajetan Knežić izradio je svoje prve elaborate i prijedloge željezničkog povezivanja Hrvatske, što dodatno daje značaj ovoj obljetnici i otvara prostor za stručnu i znanstvenu raspravu o razvoju željeznica na našim prostorima.

Dva stoljeća razvoja željeznice u svijetu donijela su neizmjerne društvene, gospodarske i političke promjene u prostoru, utječući na cjelokupni razvoj. Željeznica je oblikovala krajobraz, utjecala na urbanizaciju, industrijski razvoj, kretanje ljudi, u konačnici i na kulturni razvoj sredina u kojima se pojavila ostavljajući neizbrisiv trag i revolucionarno promijenivši način života ljudi. U razdoblju pojave prve željeznice područje današnje Republike Hrvatske bio je u sastavu Austro-Ugarske Monarhije čija su glavna središta određivala glavne pravce i smjerove razvoja. Ipak, već od najranijeg razdoblja postojali su planovi za izgradnju željezničke mreže čime se pokazuje da je Hrvatska i tada bila dijelom europskog industrijskog razvoja. Otvaranjem prve prave prilike, 1860. godine u promet je pušten prvi željeznički pravac, nakon čega je krenula ubrzana izgradnja željezničkih pruga na ovim prostorima. Iako su te prve pruge bile građene u skladu s gospodarskim i političkim interesima Budimpešte i Beča, njihova važnost održala se do danas. Promjene su se počele postupno događati donošenjem Zakona o vicinalnim prugama 1880. i jačanjem uloge ekonomije kao faktora izgradnje novih pruga. Širenje mreže pruga nastavilo se i u 20. stoljeću. Zapažena graditeljska postignuća i brojna vozila ostavila su neizbrisivi trag kako u razvoju prostora, tako i baštini, ali i u svijesti ljudi. Posebno se pri tome ističu kolodvori, kao čvorišta i mjesta „susreta“, ali i spomenici arhitektonskog naslijeđa.

Ovim znanstvenim skupom otvorenim za sva polja i područja znanosti cilj je iznijeti i prikazati nove i produbiti postojeće spoznaje o željeznici, njezinoj povijesti, razvoju, značajkama u brojnim sferama ljudskog djelovanja i života općenito, koje je ona na svoj jedinstven način ostvarivala te i dalje ostvaruje. Fokus znanstvenog skupa je uloga željeznice u Hrvatskoj, ali u kontekstu njezina razvoja na globalnoj razini te su poželjni radovi iz regije i šire, koji imaju doticaja s Hrvatskom.

Na ovaj znanstveni skup mogu se prijaviti različite teme poput:

- povijest izgradnje željezničke mreže,
- baština povezana s željeznicom,
- organizacija željezničkog prometa,
- međuodnos željezničkog i drugih vrsta prometa,
- budućnost i perspektive željezničkog prometa,
- utjecaj željeznice na prostorni razvoj,
- utjecaj željeznice na društvo,
- utjecaj željeznice na gospodarski razvoj,
- utjecaj željeznice na kulturu,
- utjecaj globalnog razvoja željeznice na razvoj u Hrvatskoj,

ali i druge bliske teme.

Pozivamo znanstvenike iz područja povijesti, prometnih znanosti, politologije, ekonomije, sociologije, geografije, arhitekture, građevine te drugih srodnih disciplina da se prijave sa svojom temom izlaganja te ispune obrazac na posljednjoj stranici Pozivnog pisma. Prijave sa naslovom teme izlaganja, sažetkom (do 200 riječi), ključnim riječima (do pet ključnih riječi), svim navedenim na

hrvatskom i engleskom jeziku te kratkom biografijom (do 150 riječi), uz osobne podatke i informacije o radnom mjestu (afilijaciji) molimo poslati na e-mail: josip.kajinic@hzinfra.hr
Rok za prijavu sažetaka radova je 25. lipnja 2025. Obavijest o prihvaćenim izlaganjima bit će poslana do 15. srpnja 2025. O detaljima i cjelovitom programu obavijestit ćemo Vas u narednom razdoblju.

S poštovanjem,

Programsko-organizacijski odbor znanstvenog skupa *Dva stoljeća željeznice u svijetu i razvoj željeznice u Hrvatskoj*.

VAŽNI DATUMI:

- Rok za prijavu sažetaka: 25. lipnja 2025.
- Obavijest o prihvaćanju radova: 15. srpnja 2025.
- Knjiga sažetaka s programom skupa: 15. rujna 2025.
- Održavanje znanstvenoga skupa: 1. listopada 2025.
- Rok za predaju cjelovitih radova: 2. travnja 2026.

HŽ Infrastruktura d.o.o. planira 2026. financirati i u suizdavaštvu s Hrvatskim institutom za povijest i Institutom društvenih znanosti Ivo Pilar objaviti publikaciju s radovima napisanim na temelju iznesenih izlaganja na Znanstvenom skupu 1. listopada 2025. Radovi će biti objavljeni kao znanstveno recenzirana poglavlja u knjizi. Na Obrascu prijave izlagača s temama, ispod, naveden je upitnik za potencijalne sudionike, žele li sudjelovati izlaganjem i kasnije objavom rada kao poglavlje u knjizi ili s posterom.

NAPOMENA:

Znanstveni skup nema kotizaciju!

PREPORUKE:

Izlaganja u suautorstvu neka budu s do tri autora.

Sudionici mogu imati do dva izlaganja, odnosno dva rada. Na primjer jedan samostalan i jedan u suautorstvu ili dva u suautorstvu.

ZAKLJUČNO:

Sve ostale informacije, koje budu potrebne, izlagači će dobiti po prijavi i odobrenju izlaganja.

Obrazac prijave za Znanstveni skup: <i>Dva stoljeća željeznice u svijetu i razvoj željeznice u Hrvatskoj</i>
Ime i prezime:
Znanstveno i(li) stručno zvanje (hrv. i eng.):
Radno mjesto (afiliacija, hrv. i eng.):
Područje znanstvenog i(li) stručnog interesa (hrv. i eng.):
Kratka biografija (do 150 riječi, hrv. i eng.):
Naslov izlaganja (hrv. i eng.):
Ključne riječi (do 5 riječi, hrv. i eng.):
Sažetak (do 200 riječi, hrv. i eng.):
Preferencija kod sudjelovanja na Znanstvenom skupu (PODCRTATI): <p>A) Izlaganje s kasnijom objavom rada kao poglavlje u knjizi, znanstveno recenzirano, od suizdavača s Hrvatskog instituta za povijest i Instituta društvenih znanosti Ivo Pilar te drugih članova Znanstvenog odbora Skupa</p> <p>B) Izlaganje bez kasnije objave rada</p> <p>C) Sudjelovanje s posterom, znanstveno recenziranim, od suorganizatora s Hrvatskog instituta za povijest i Instituta društvenih znanosti Ivo Pilar te drugih članova Znanstvenog odbora Skupa</p>